

WSPARCIE DZIECKA W OBLICZU PRZEMOCY.

Dziecko doświadczające przemocy, bez względu na jej formę i charakter, narażone jest na silny stres i przykre emocje, z którymi może być mu trudno sobie poradzić. Jednocześnie z wielu względów może obawiać się wyjawić, że doświadcza przemocy. Dlatego też to osoby dorosłe – opiekunowie prawni, nauczyciele, inni profesjonaliści pracujący z dziećmi – mają obowiązek reagowania w sytuacji, w której dowiedzieli się o przemocy rówieśniczej lub podejrzewają, że może do niej dochodzić.

Kluczowe jest zapewnienie dziecku wsparcia emocjonalnego i poczucia bezpieczeństwa. Powinno wiedzieć, że może prosić dorosłe osoby o pomoc i że jego problem nie zostanie zbagatelizowany.

Jeśli dochodzi do sytuacji, w której dziecko przez długi czas doświadczało przemocy i prosiło o wsparcie dorosłych, którzy nie zareagowali skutecznie lub nie podjęli żadnych działań, może ono zniechęcić się do wyjawiania swoich trudności w przyszłości.

Warto podjąć z nim również ten temat, pozwolić mu wyrazić swoje emocje, być może zawód dorosłymi, ale i pokazać, że warto szukać pomocy tak długo, aż ktoś udzieli mu wsparcia. W rozmowie z dzieckiem warto podkreślić wyraźnie, że nie jest winne sytuacji, która ma miejsce i że osoby stosujące wobec niego przemoc nie mają prawa tego robić. W trakcie podejmowania dowolnego rodzaju interwencji bardzo ważne jest, aby dziecko wiedziało, co robimy w jego sprawie, kto i z jakiego powodu dowie się o jego sytuacji; dzięki temu możemy zwiększyć jego poczucie kontroli nad tym, co się dzieje i sprawić, że poczuje się bezpiecznie.

Odpowiedzialność placówki edukacyjnej

Ujawnienie przemocy rówieśniczej w szkole zobowiązuje kadre pedagogiczną do podjęcia określonych działań. Zgodnie z zapisem w ustawie o systemie oświaty (art. 39) oraz w ustawie Karta Nauczyciela (art. 7), dyrekcja szkoły jest odpowiedzialna za całokształt funkcjonowania szkoły, w tym także za bezpieczeństwo uczniów i zapewnienie im warunków harmonijnego rozwoju psychofizycznego.

To właśnie dyrektor, we współpracy z wychowawcą oraz pedagogiem i/lub psychologiem szkolnym, jest zobowiązany do rozwiązywania sytuacji ujawnionej przemocy w placówce oświatowej (wszystkimi dostępnymi sposobami).

Regulacje prawne

Różne zachowania o charakterze przemocowym w różnym stopniu naruszają polskie prawo. Warto jednak pamiętać, że każdego rodzaju przemoc jest z prawem niezgodna, dlatego też można zgłosić taką sprawę na policję. Naruszenie nietykalności osobistej, kradzież, ale i groźby, nękanie, a także cyberprzemoc – to wszystko rodzaje przemocy, które są opisane w odrębnych artykułach i obciążone różnymi konsekwencjami dla sprawcy. Zgłoszenia sprawy osoby niepełnoletniej musi dokonać jej opiekun prawny. Przy zgłoszeniu warto zadbać o zebranie dostępnych dowodów.

Kryzys jest sytuacją, która wiele zmienia, nie zawsze powodując pozytywne skutki, dlatego tak ważne jest otoczenie dziecka stosownym wsparciem i udzielenie mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Warto również zastanowić się nad rozwijaniem jego sprężystości psychicznej, której wysoki poziom ułatwia mierzenie się ze wszelkimi życiowymi wyzwaniami.

Regulacja emocji

Umiejętność kierowania życiem wewnętrznym w taki sposób, aby zachować skuteczność mimo odczuwanej presji. Osoby prężne posługują się dobrze rozwiniętym zestawem umiejętności ułatwiających im kontrolowanie emocji, uwagi i zachowania.

Analiza przyczyn

Umiejętność precyzyjnego rozpoznania przyczyn napotykanymi trudnościami. Osoby prężne potrafią wyjść poza swoje dotychczasowe schematy myślowe i rozpoznać bardziej prawdopodobne przyczyny trudności, a co za tym idzie – lepsze rozwiązania.

Poczucie skuteczności

Poczucie, że działamy skutecznie, a także przekonanie, że potrafimy rozwiązywać problemy i odnosić sukcesy. Osoby takie wierzą w siebie i budują takie zaufanie w innych ludziach, dzięki czemu otwierają się przed nimi większe możliwości i szanse na sukces.

Realistyczny optymizm

Umiejętność pozytywnego myślenia o przyszłości przy zachowaniu realizmu w jej planowaniu. Wiąże się z poczuciem własnej wartości, ale silniejsza relacja przyczynowa łączy realistyczny optymizm z poczuciem skuteczności; cechuje się precyzją i realizmem .

Empatia

Umiejętność odczytywania wskazówek płynących z zachowania drugiej osoby, dzięki którym można zrozumieć jej stan psychiczny i emocjonalny oraz zbudować z nią lepszą relację. Jednostka cechująca się wysokim poziomem empatii potrafi odczytywać niewerbalne wskazówki, które pomagają jej budować głębsze relacje z ludźmi, co więcej – potrafi lepiej wsłuchiwać się we własne emocje.

Otwartość

Umiejętność uwytwarzania pozytywów oraz podejmowania nowych wyzwań i korzystania z nadarzających się okazji. Otwarcie się na nowe możliwości, czyli zachowanie stymulujące do wzmożonego działania i pozytywnego nastawienia, blokują onieśmienie.